

3.5. Medio ambiente e desenvolvemento sostible

A SITUACIÓN MEDIOAMBIENTAL É UN DOS ASPECTOS QUE HAI QUE TER EN CONTA Á HORA DE AVALIAR A CALIDADE DE VIDA DOS CIDADÁNS E O SEU BENESTAR SOCIAL. A propia Estratexia de Lisboa pon de releve a súa importancia ao considerar as medidas de protección do medio ambiente como un dos seus piares xunto aos crecemento económico e a cohesión social.

En novembro de 2007 aprobouse a Estrategia Española de Desarrollo Sostenible (EEDS), co obxectivo de aspirar a unha sociedade máis coherente no uso racional dos seus recursos, socialmente máis equitativa e cohesionada e territorialmente máis equilibrada. A Estratexia contempla tres dimensións interdependentes: sostibilidade ambiental, que analiza aspectos como o cambio climático, a conservación dos recursos naturais ou a ocupación do territorio; sostibilidade social, que abrangue a estabilidade no emprego, a integración social ou a saúde pública; e sostibilidade global, que considera o relacionado coa axuda ao desenvolvemento e as políticas de cooperación.

Tendo en conta que anteriormente se analizaron aspectos como a produción enerxética con fontes renovables, o emprego ou a saúde pública, este capítulo céntrase na dimensión medioambiental, presentando unha serie de indicadores relativos ao cambio climático, biodiversidade, á auga, aire, residuos sólidos e agricultura ecolóxica.

No eido do ámbito normativo cómpre salientar, xunto á devandita EEDS, a aprobación da Lei estatal 42/2007, de 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade, que “establece o réxime xurídico básico da conservación, uso sostible, mellora e restauración do patrimonio natural e a biodiversidade” ou a Estrategia Española del Cambio Climático y Energía Limpia 2007–2012–2020.

No ámbito da comunidade autónoma de Galicia, destacan o Plan galego de acción fronte ao cambio climático 2008–2012, ou a Lei galega 3/2007, de 9 de abril, de prevención e defensa contra os incendios forestais de Galicia.

Emisións verificadas e asignacións de dereitos de emisión de gases de efecto invernadeiro en Galicia e España 2007: distribución segundo actividade

	Galicia			España		
	Asignación	Emisión	Instalacións	Asignación	Emisión	Instalacións
	(en millóns tn CO2)			(en millóns tn CO2)		
Xeración	8,6	14,2	4	84,4	102,6	85
Carbón	8,6	14,0	2	47,4	69,1	26
Ciclo combinado	-	-	1	26,4	21,4	27
Extrapeninsular	-	-	0	10,6	11,3	17
Fuel	-	0,1	1	-	0,7	10
Outros	-	-	-	0,0	0,0	5
Industria	2,6	2,2	27	71,0	65,9	603
Azulexos e baldosas	0,0	0,0	1	1,6	1,4	36
Cal	0,1	0,0	1	2,4	2,3	24
cemento	0,4	0,4	1	28,9	27,5	37
fritas	-	-	0	0,7	0,5	23
pasta e papel	0,1	0,1	3	5,7	4,7	115
refino de petróleo	1,7	1,5	1	15,7	15,1	13
sederúrxia	0,1	0,1	1	8,8	8,4	30
tellas e ladrillos	0,2	0,2	18	5,0	4,0	287
vidrio	0,0	0,0	1	2,3	2,0	38
Outra combustión	2,2	1,2	32	22,7	18,1	377
Total	13,4	17,7	63	178,1	186,6	1.065

Fonte: Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino

3.5.1.

Emisións contaminantes nas CC.AA. 2005-06. Número de substancias contaminantes e de complexos industriais

	Nº actividades / categorías industriais		Complexos industriais	
	2005	2006	2005	2006
Andalucía	27	29	387	404
Aragón	6	20	38	153
Asturias	18	18	29	30
Baleares	4	4	7	7
Canarias	6	8	19	26
Cantabria	21	23	30	33
Castela e León	22	nd	228	nd
Castela-A Mancha	17	18	85	86
Cataluña	33	37	504	566
C. Valenciana	20	20	146	161
Extremadura	13	11	46	24
Galicia	22	25	48	83
Madrid	18	16	43	38
Murcia	15	13	43	82
Navarra	19	17	97	67
Pais Vasco	34	33	121	119
Rioxa, A	4	3	7	4
Ceuta e Melilla	1	2	1	2
España	48	45	1.879	1.885

Fonte: Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino, Registro estatal de emisiones y fuentes contaminantes

3.5.2.

Cambio climático

O fenómeno do cambio climático é, probablemente, un dos principais retos ambientais a escala global aos que se enfrontan actualmente os distintos gobernos. Para facer fronte a este problema, asinou o denominado protocolo de Kioto, que establece compromisos de redución das emisións dos gases de efecto invernadeiro, principal causa do cambio climático.

Dende o punto de vista normativo, cómpre salientar a elaboración do Plan galego de acción fronte ao cambio climático 2008-2012, que aborda dun xeito integral todo o conxunto de accións necesarias para afrontar o reto do fenómeno do cambio climático. O plan contempla catro programas: os de mitigación, o de avaliación de impactos e adaptación,

Plan galego de acción fronte ao cambio climático 2008–2012

O Plan ten por **obxectivo** abordar dun xeito integrado todo o conxunto medidas necesarias para afrontar os retos que suporá o fenómeno do cambio climático.

Para facer fronte a este reto, o Plan contempla catro tipos de **programas**:

- **Programa de mitigación:** Céntrase na redución de emisións de efecto invernadoiro. Tendo en conta que no ano 2005 as emisións difusas atribuíbles a Galicia representan o 6,56% da emisións totais de España nese ano, o obxectivo de redución no período de vixencia do Plan é de 12,25Mt CO₂ eq.

- **Programa de avaliación de impactos e adaptación:** A avaliación realízase a través do proxecto CLIGAL, que se estrutura en dúas fase: a recopilación de evidencias existentes do cambio climático e posteriormente, a xeración de escenarios rexionais e na avaliación dos impactos nos diferentes sistemas naturais de Galicia.

Co fin de orientar e servir de apoio ao proceso de adaptación, o Plan define como obxectivo a elaboración de guías de adaptación ao cambio climático para cada un dos sectores ou sistemas naturais máis relevantes.

- **Programa de observación e investigación:** O obxectivo é realizar un seguimento exhaustivo dos diferentes ecosistemas do que se derive a información científica de calidade que permita o deseño da mencionadas guías de adaptación en cada un dos sistemas naturais e sectores económicos de Galicia.

Entre as accións que contempla están a da creación dunha rede de observación ambiental, a modelización de sistemas e a investigación do cambio climático, que se articula en torno a tres eixes: investigación aplicada, contratos programa de investigación en cambio climático do Centro de Información e investigación ambiental de Galicia e a acción estratéxica de investigación sobre impactos e adaptación ao cambio climático.

- **Programa de educación, información e cooperación:** Contempla medidas destinadas a mellorar a comprensión do fenómeno do cambio climático e acadar unha axeitada valoración social do mesmo. Os seus piares estratéxicos fundamentais son os da educación ambiental, a información, a cooperación para o desenvolvemento e a participación.

o programa de observación e investigación, e, finalmente, o de educación, información e cooperación sobre cambio climático.

O **cadro 3.5.1.** reflicte os principais resultados obtidos ao longo do terceiro ano da aplicación da Lei 1/2005, de nove de marzo, pola que se regula o réxime de comercio de dereitos de emisión de gases de efecto invernadoiro. No ano 2007, o volume total de asignacións que cubren as 63 instalacións cuxas emisións foron inscritas foi de 13,4 millóns de toneladas de CO₂. Dado que as emisións ascenderon a 17,7 millóns de toneladas, o balance negativo foi de 4,3 millóns de toneladas de CO₂. Comparado co total estatal, Galicia acolle o 5,9% das instalacións, mentres que a porcentaxe de asignacións e emisións foi do 7,5% e 9,5%, respectivamente.

En canto á cobertura da asignación, definida coma a relación entre asignacións e emisións verificadas, esta situouse en Galicia no 78,8%, case vinte puntos por baixo da media estatal. A cobertura de asignación do sector eléctrico galego foi do 60,5%, (82,3% no conxunto do Estado), fronte aos 115,2% dos sectores industriais (a media estatal foi do 107,5%) e o 179,9% de “outra combustión” (125,5% en España).

- 1.1.
- 1.2.
- 1.3.
- 1.4.
- 1.5.
- 1.6.
- 2.1.
- 2.2.
- 2.3.
- 3.1.
- 3.2.
- 3.3.
- 3.4.
- 3.5.**
- 3.6.
- 4.1.
- 4.2.

Segundo os datos do Registro Estatal de Emisiones y Fuentes Contaminantes, en 2006 (último ano dispoñible) continúa incrementándose o número total de actividades contaminantes en Galicia, que pasa dos 22 contaminantes de 2005 aos 25 contaminantes do último ano (45 no conxunto do Estado). Xunto a este incremento hai que salientar, **cadro 3.5.2.**, a medra do número de centros ou complexos industriais contaminantes, que se sitúa nos 83 centros (48 centros no ano anterior), o que representa o 4,4% do total estatal.

Atendendo ao tipo de actividade, cómpre salientar que as instalacións de combustión de máis de 50 MW acollen o 73% das emisións ao aire, e que as refinerías de petróleo e gas emiten o 96% das emisións indirectas ao auga. En canto ás emisións directas á auga, case o 60% son emitidas polas industrias de fabricación de pasta de papel e un 16%, por matadoiros.

Biodiversidade

Á hora de analizar os indicadores ambientais da biodiversidade analízase tanto o impacto dos incendios forestais declarados en Galicia como os espazos naturais protexidos.

● Incendios forestais

Dada a importancia do medio rural galego para o desenvolvemento sostible de Galicia e a función social, ambiental e económica que o monte desempeña, é fácil comprender impacto negativo que para a política de desenvolvemento rural supoñen os incendios forestais.

1.1.

1.2.

1.3.

1.4.

1.5.

1.6.

2.1.

2.2.

2.3.

3.1.

3.2.

3.3.

3.4.

3.5.

3.6.

4.1.

4.2.

En 2007 entrou en vigor a Lei 3/2007, de 9 de abril, de prevención e defensa contra os incendios forestais de Galicia, que establece as medidas preventivas que faciliten a loita contra o fogo e que sirva para a posta en valor da potencialidade produtiva, ecolóxica e social do monte galego como base do desenvolvemento sostible do medio rural. Entre os seus obxectivos está o de actualizar o réxime xurídico da loita contra os incendios no medio rural, integrando no mesmo a prevención e a extinción, ademais da protección da poboación, infraestruturas e instalacións agrarias.

Asemade, cómpre salientar a creación da empresa pública de Servizos Agrarios Galegos S.A. (DOG 18/01/07), adscrita á Consellería de Medio Rural, para a realización de todo tipo de actuacións, obras, traballos e prestación de servizos en materias forestais, especialmente as relacionadas coa prevención e loita contra os incendios forestais en particular e, en xeral, intervencións de carácter urxente relacionadas cos lumes forestais.

Ao longo do último ano, a superficie total afectada rexistrou unha diminución do 92,6% respecto da queimada no ano anterior. A superficie afectada polos 3.158 lumes declarados no último ano ascendeu, segundo os datos da Consellería de Medio Rural, a 7.051,1 hectáreas. Comparado cos datos correspondentes ao conxunto do Estado, o **cadro 3.5.3.** amosa que en Galicia se declararon o 28,9% dos lumes do conxunto do Estado e que acolleu menos do 9% da superficie total queimada en España en 2007.

Ao contrario do acontecido no ano anterior, a provincia de Ourense volta a ser a de maior número de incendios e de superficie forestal afectada. Nesta provincia declaráronse o 42,4% dos incendios (1.465 lumes), representando a superficie queimada o 67,3% da superficie arrasada en Galicia (4.745,6 hectáreas). En Pontevedra rexistráronse un total de 785 incendios, o que supón a cuarta parte dos incendios declarados en Galicia, mentres que a superficie afectada polos mesmos representa o 10% da superficie queimada en Galicia.

A superficie forestal arborada queimada volta, este ano 2007, a ser inferior á superficie queimada rasa. Tras a redución do 97,8% da superficie arborada queimada, esta situouse nas 1.191,8 hectáreas, o 16,9% da superficie forestal arrasada polo lume. A superficie correspondente a matorral e monte baixo reduciuse respecto ano anterior un 85,5%, acadando as 5.859,2 hectáreas.

Lei 3/2007, do 9 de abril, de prevención e defensa contra os incendios forestais de Galicia

Esta Lei establece no seu artigo 1 que o seu **obxecto** é defender os montes ou terreos forestais fronte aos incendios e protexer ás persoas e os bens afectados polos mesmos, promovendo a adopción dunha política activa de prevención coordinada de tódalas administracións públicas, baseada en:

- Actuar nos montes e áreas colindantes mediante os tratamentos adecuados da biomasa forestal
- Compatibilizar e regular os aproveitamentos e transformacións do monte e zonas agrarias colindantes coa finalidade de evitar os incendios.
- Establecer as condicións para a protección dos asentamentos rurais respecto aos incendios forestais, no marco dunha política integral de desenvolvemento rural.
- Regular as repoboacións forestais co propósito de ordenar silvicolamente as novas repoboacións nos perímetros dos asentamentos de poboación e de actuar en unidades de xestión sostibles e rendibles e que contén, entre outros criterios, coa apropiada planificación preventiva.
- Regular a redacción dos diferentes plans de prevención e defensa e a coordinación entre as distintas administracións

Con esta norma, a **planificación preventiva** pasa a ser un elemento estrutural fundamental do sistema de defensa contra os incendios no medio rural, identificando os obxectivos e recursos e traducíndose nun modelo activo, dinámico e integrado, encadrando nunha lóxica de medio e longo prazo os instrumentos dispoñibles. Os criterios básicos desta planificación son:

- Organizar a xestión de biomasa en zonas estratéxicas, especialmente aquelas declaradas de alto risco de incendio, unido á construción e mantemento de faixas exteriores de protección de zonas poboadas, o tratamento de áreas forestais nun esquema de intervención segundo modelos silvícolas previamente establecidos, no ámbito das dúas dimensións que se complementan, a defensa de persoas e bens e a defensa dos montes.
- Reforzar as estruturas de extinción e de prevención dos incendios forestais.
- Ampliar os esforzos de educación, sensibilización, divulgación e extensión agroforestal para a defensa do medio rural contra os incendios e para o uso correcto do lume nestes lugares.
- Reforzar a vixilancia e poñer couto á actividade criminal incendiaria mediante a colaboración veciñal, ademais de asegurar a eficacia na fiscalización e aplicación do réxime sancionador instituído.

- 1.1.
- 1.2.
- 1.3.
- 1.4.
- 1.5.
- 1.6.
- 2.1.
- 2.2.
- 2.3.
- 3.1.
- 3.2.
- 3.3.
- 3.4.
- 3.5.**
- 3.6.
- 4.1.
- 4.2.

Incendios forestais en Galicia e España 2006-07: nº de sinistros e superficie forestal afectada

2006

	Nº incendios	superficie forestal afectada			superficie total
		arborada	matorral e monte baixo	resto	
		(en has.)			
A Coruña	2.387	22.066,2	14.672,0	-	36.738,1
Lugo	897	1.473,9	4.627,5	-	6.101,4
Ourense	1.613	4.118,1	8.044,1	-	12.162,2
Pontevedra	2.099	27.872,7	13.071,2	-	40.943,9
Total	6.996	55.530,8	40.414,7	-	95.945,5
España	16.355	69.339,7	70.634,6	8.852,6	148.826,9
Galicia / España (%)	42,8	80,1	57,2	-	64,5

2007

	Nº incendios	superficie forestal afectada			superficie total
		arborada	matorral e monte baixo	resto	
		(en has.)			
A Coruña	558	481,2	577,7	-	1.058,9
Lugo	350	117,8	419,8	-	537,6
Ourense	1.465	355,1	4.390,5	-	4.745,6
Pontevedra	785	237,7	471,3	-	709,0
Total	3.158	1.191,8	5.859,2	-	7.051,1
España	10.917	33.069,0	35.392,0	13.567,0	82.028,0
Galicia / España (%)	28,9	3,6	16,6	-	8,6

(1) Datos provisionais.

Fonte: Consellería do Medio Rural e Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino

3.5.3.

Incendios forestais en Galicia 2007: distribución mensual

	Número de lumes				
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Xaneiro	3	1	10	5	19
Febreiro	2	3	4	1	10
Marzo	25	3	97	47	172
Abril	73	40	87	64	264
Maio	20	20	29	20	89
Xuño	12	13	11	25	61
Xullo	24	25	25	17	91
Agosto	60	48	122	58	288
Setembro	170	92	211	199	672
Outubro	65	44	195	171	475
Novembro	99	55	574	159	887
Decembro	5	6	100	19	130
Total	558	350	1.465	785	3.158

	Superficie forestal queimada				
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Xaneiro	0,3	1,6	12,5	2,3	16,7
Febreiro	4,5	2,1	2,3	0,4	9,3
Marzo	11,3	0,2	212,7	22,3	246,4
Abril	85,4	91,0	276,1	15,7	468,1
Maio	22,8	36,2	45,7	12,9	117,6
Xuño	4,6	2,0	1,1	3,3	10,9
Xullo	10,9	11,6	32,3	3,0	57,7
Agosto	12,1	18,7	339,5	27,7	398,1
Setembro	746,0	228,5	534,0	91,9	1.600,4
Outubro	79,9	31,3	332,8	125,1	568,9
Novembro	75,0	84,5	2.737,2	365,9	3.262,7
Decembro	6,1	30,0	219,6	38,5	294,2
Total	1.058,9	537,6	4.745,6	709,0	7.051,1

Fonte: Consellería do Medio Rural

3.5.4.

Principais concellos galegos en canto ao número de lumes e superficie queimada 2007

		lumes		Superficie queimada			
			(%)	(en has.)	(%)		
1	Viana do Bolo	110	3,5	1	Candrexo de Queixa	815,0	11,6
2	Gudiña (A)	72	2,3	2	Viana do Bolo	788,9	11,2
3	Mezquita (A)	69	2,2	3	Carballeda de Valdeorras	546,0	7,7
4	Chandrexa de Queixa	67	2,1	4	Muros	535,6	7,6
5	Manzaneda	59	1,9	5	Veiga (A)	359,3	5,1
6	Monterrei	49	1,6	6	Mezquita (A)	277,4	3,9
7	Castro Caldelas	48	1,5	7	Muiños	237,9	3,4
8	Porriño (O)	48	1,5	8	Laza	230,2	3,3
9	Vilariño de Conso	41	1,3	9	Lama (A)	202,1	2,9
10	Pobra de Trives (A)	38	1,2	10	Entrimo	192,2	2,7
11	Carballeda de Valdeorras	37	1,2	11	Manzaneda	155,1	2,2
12	Muiños	35	1,1	12	Montederramo	118,6	1,7
13	Oimbra	34	1,1	13	Pantón	95,7	1,4
14	Riós	34	1,1	14	San Xoán de Río	94,0	1,3
15	Silleda	33	1,0	15	Castro Caldelas	84,6	1,2
16	Coruña	32	1,0	16	Riós	82,3	1,2
17	Palas de Rei	31	1,0	17	Gudiña (A)	75,7	1,1
18	Ourense	31	1,0	18	Ferrol	74,9	1,1
19	Lalín	30	0,9	19	Maceda	68,9	1,0
20	Salceda de Caselas	30	0,9	20	Baltar	66,8	0,9
21	Rodeiro	29	0,9	21	Lobios	58,0	0,8
22	Boiro	28	0,9	22	Pontecaldeas	55,0	0,8
23	Xinzo de Limia	28	0,9	23	Vilariño de Conso	54,6	0,8
24	Cañiza (A)	28	0,9	24	Cualedro	50,0	0,7
25	Laza	26	0,8	25	Calvos de Randín	47,8	0,7
10 primeiros concellos		601	19,0	10 primeiros concellos		4.184,7	59,3
25 primeiros concellos		1.067	33,8	25 primeiros concellos		5.366,8	76,1
Total Galicia		3.158	100	Total Galicia		7.051,1	100

Fonte: Consellería do Medio Rural, Dirección Xeral de Montes e Industrias Forestais

3.5.5.

A estatística de distribución mensual dos incendios rexistrados na comunidade autónoma amosa a forte concentración dos mesmos no mes de novembro. Como se reflicte no **cadro 3.5.4.**, nese mes se declararon 887 lumes, o 28,1% dos incendios en Galicia, ascendendo a superficie total afectada por estes incendios a 3.262,7 hectáreas, o 46,3% da superficie queimada en 2007.

Xunto á devandita concentración dos lumes no que á temporalidade se refire, outra das principais características dos incendios en Galicia é a súa elevada concentración espacial. Dunha banda, e en termos do número de lumes declarados, esta mantense en niveis similares aos do ano anterior xa que os 25 concellos con maior número de incendios sufriron o 33,8% dos incendios do 2007 (27,9% no ano anterior). Se en lugar destes 25 concellos consideramos os dez con maior número de lumes, esta porcentaxe sería do 19% (13,2% en 2006).

Pola contra, se consideramos a superficie forestal queimada nos distintos concellos, o **cadro 3.5.5.** amosa que o 59,3% da superficie afectada corresponde tan só a 10 concellos galegos, sendo este peso relativo do 76,1% no caso dos 25 concellos con galegos con maior número de superficie arrasada polo lume. Comparado co ano anterior cómpre salientar o incremento da concentración xa que estas porcentaxes eran do 32,4% no caso dos 10 concellos con maior número de hectáreas queimadas e do 57,6% se se consideran os devanditos 25 concellos.

No que atinxe á análise da **causalidade** dos incendios forestais en Galicia, e como resultado das primeiras estimacións, o 69,7% dos lumes rexistrados no ano 2007 se cualificaron como intencionados. A superficie queimada por estes incendios en Galicia foi de 5.868,7 hectáreas, o que significa que o 83,2% das hectáreas queimadas o son por lumes intencionados. Comparado cos datos estatísticos do ano anterior cómpre salientar a diminución da importancia relativa da superficie queimada en un con oito puntos (85% en 2006), e o peso relativo do número de lumes intencionados descendeu case catro puntos (73,6% en 2006).

- 1.1.
- 1.2.
- 1.3.
- 1.4.
- 1.5.
- 1.6.
- 2.1.
- 2.2.
- 2.3.
- 3.1.
- 3.2.
- 3.3.
- 3.4.
- 3.5.**
- 3.6.
- 4.1.
- 4.2.

Lumes e superficie media afectada 2007: distribución segundo causalidade

	Número de lumes		Superficie				Total	
		(%)	Arborada (en ha)	(%)	Rasa (en ha)	(%)	(en ha)	(%)
Provincia de A Coruña	558	100	481,2	100	577,7	100	1.058,9	100
Raio	2	0,4	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0
Queima agrícola	28	5,0	16,2	3,4	15,6	2,7	31,8	3,0
Queima de pastos	1	0,2	-	-	0,1	0,0	0,1	0,0
Traballos forestais	10	1,8	2,9	0,6	4,2	0,7	7,2	0,7
Fogueiras	6	1,1	5,1	1,1	39,9	6,9	45,0	4,2
Fumadores	2	0,4	0,0	0,0	0,3	0,1	0,3	0,0
Escapes de vertedoiros	2	0,4	0,0	0,0	1,9	0,3	1,9	0,2
Queima de matogueira	9	1,6	1,6	0,3	0,4	0,1	2,0	0,2
Liñas eléctricas	6	1,1	1,5	0,3	2,4	0,4	3,9	0,4
Motores e máquinas	1	0,2	0,1	0,0	-	-	0,1	0,0
Outras negligencias	18	3,2	0,9	0,2	12,6	2,2	13,5	1,3
Intencionado	384	68,8	442,6	92,0	471,5	81,6	914,0	86,3
Causa descoñecida	76	13,6	9,0	1,9	21,9	3,8	30,9	2,9
Incendio reproducido	13	2,3	1,3	0,3	7,0	1,2	8,2	0,8
Provincia de Lugo	350	100	113,0	100	395,0	100	500,4	100
Sen especificar	1		5,0		25,0			
Raio	19	5,4	3,6	3,2	26,5	6,7	30,1	6,0
Queima agrícola	14	4,0	0,5	0,4	8,8	2,2	9,3	1,9
Queima de pastos	3	0,9	0,1	0,1	7,5	1,9		
Traballos forestais	5	1,4	2,3	2,0	6,7	1,7	9,0	1,8
Fogueiras	1	0,3	-	-	0,2	0,0	0,2	0,0
Queima de lixo	2	0,6	-	-	0,1	0,0	0,1	0,0
Escapes de vertedoiros	1	0,3	-	-	0,1	0,0	0,1	0,0
Queima de matogueira	5	1,4	0,7	0,6	14,7	3,7	15,3	3,1
Ferrocarril	2	0,6	7,3	6,5	87,3	22,1	94,6	18,9
Liñas eléctricas	8	2,3	1,0	0,9	0,7	0,2	1,7	0,3
Motores e máquinas	3	0,9	-	-	0,6	0,1	0,6	0,1
Outras negligencias	5	1,4	0,7	0,6	2,3	0,6	3,0	0,6
Intencionado	189	54,0	80,6	71,3	203,8	51,6	284,4	56,8
Causa descoñecida	83	23,7	15,4	13,6	35,4	9,0	50,8	10,1
Incendio reproducido	9	2,6	0,8	0,7	0,2	0,0	1,0	0,2
Provincia de Ourense	1.465	100	355,1	100	4.391,7	100	4.746,8	100
Raio	12	0,8	0,3	0,1	4,1	0,1	4,4	0,1
Queima agrícola	26	1,8	7,6	2,1	14,2	0,3	21,8	0,5
Queima de pastos	11	0,8	0,0	0,0	61,5	1,4	61,5	1,3
Traballos forestais	7	0,5	0,0	0,0	2,1	0,0	2,1	0,0
Fogueiras	11	0,8	1,8	0,5	7,8	0,2	9,7	0,2
Fumadores	3	0,2	0,3	0,1	0,3	0,0	0,6	0,0
Queima de lixo	4	0,3	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Escapes de vertedoiros	2	0,1	-	-	1,1	0,0	1,1	0,0
Queima de matogueira	16	1,1	1,9	0,5	6,7	0,2	8,6	0,2
Ferrocarril	2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Liñas eléctricas	7	0,5	0,5	0,1	6,1	0,1	6,6	0,1
Motores e máquinas	7	0,5	0,1	0,0	0,9	0,0	1,0	0,0
Outras negligencias	22	1,5	12,0	3,4	156,7	3,6	168,8	3,6
Intencionado	1.107	75,6	295,9	83,3	3.842,9	87,5	4.138,9	87,2
Causa descoñecida	204	13,9	34,0	9,6	245,8	5,6	279,9	5,9
Incendio reproducido	24	1,6	0,6	0,2	40,1	0,9	40,8	0,9
Provincia de Pontevedra	785	100	237,7	100	471,3	100	709,0	100
Raio	15	1,9	1,6	0,7	2,7	0,6	4,4	0,6
Queima agrícola	35	4,5	8,9	3,7	10,2	2,2	19,1	2,7
Queima de pastos	1	0,1	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0
Traballos forestais	20	2,5	3,8	1,6	0,9	0,2	4,7	0,7
Fogueiras	16	2,0	52,6	22,1	6,1	1,3	58,7	8,3
Fumadores	1	0,1	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Queima de lixo	1	0,1	-	-	0,2	0,0	0,2	0,0
Escapes de vertedoiros	5	0,6	0,1	0,0	1,9	0,4	2,0	0,3
Queima de matogueira	11	1,4	2,1	0,9	0,7	0,2	2,8	0,4
Liñas eléctricas	2	0,3	-	-	0,1	0,0	0,1	0,0
Motores e máquinas	1	0,1	0,1	0,0	-	-	0,1	0,0
Outras negligencias	7	0,9	0,4	0,2	0,4	0,1	0,9	0,1
Intencionado	523	66,6	138,8	58,4	392,7	83,3	531,4	75,0
Causa descoñecida	112	14,3	12,4	5,2	49,2	10,4	61,6	8,7
Incendio reproducido	35	4,5	17,0	7,2	6,0	1,3	23,0	3,2
Galicia	3.158	100	1.191,8	100	5.859,2	100	7.051,1	100
Sen especificar	1		5,0		25,0			
Raio	48	1,5	5,6	0,5	33,4	0,6	38,9	0,6
Queima agrícola	103	3,3	33,1	2,8	48,9	0,8	81,9	1,2
Queima de pastos	13	0,4	0,1	0,0	61,6	1,1	61,6	0,9
Traballos forestais	42	1,3	9,0	0,8	13,9	0,2	23,0	0,3
Fogueiras	34	1,1	59,5	5,0	54,0	0,9	113,5	1,6
Fumadores	6	0,2	0	0	1	0	1	0
Queima de lixo	7	0,2	-	-	0	0	0	0
Escapes de vertedoiros	10	0,3	0,1	0,0	5,0	0,1	5,1	0,1
Queima de matogueira	41	1,3	6,2	0,5	22,5	0,4	28,7	0,4
Ferrocarril	4	0,1	7	0,6	87	1,5	95	1,4
Liñas eléctricas	23	0,7	3,0	0,3	9,3	0,2	12,3	0,2
Motores e máquinas	12	0,4	0,3	0,0	1,4	0,0	1,7	0,0
Outras negligencias	52	1,6	14,1	1,2	172,0	2,9	186,0	2,6
Intencionado	2.203	69,8	957,8	80,4	4.910,8	83,8	5.868,7	83,2
Causa descoñecida	475	15,0	70,8	5,9	352,4	6,0	423,2	6,0
Incendio reproducido	81	2,6	19,7	1,7	53,3	0,9	73,0	1,0

Fonte: Consellería do Medio Rural, Dirección Xeral de Montes e Industrias Forestais

**Superficie terrestre e espazos naturais protexidos en Galicia e España 2007:
distribución segundo figura de protección**

	España			Galicia		
	Espazos naturais	Superficie terrestre protexida (en ha.)	(%)	Espazos naturais	Superficie terrestre protexida (en ha.)	(%)
Figuras básicas da lei estatal 4/89						
Parques						
Parque Nacional	14	347.082	6,7	1	1.195	0,3
Parque Natural	155	3.626.842	70,1	6	40.662	9,3
Rerservas						
Reserva Natural	265	176.694	3,4			
Monumentos						
Monumento Natural	291	93.278	1,8	5	285	0,1
Paisaxe protexido	53	150.467	2,9			
Outras figuras						
PEIN	165	1.029.640	19,9			
Paraxe	33	124.447	2,4			
Sítio de interese	85	1.651	0,0	3	57	0,0
Área natural recreativa	2	459	0,0			
Corredor Ecolóxico e de biodiversidade	4	6.124	0,1			
Biotopo protexido	5	901	0,0			
Espazo natural en réxime protección preventiva	3	9.317	0,2			
Microrreserva	314	8.938	0,2			
Humidal protexido	5	7.749	0,1	5	7.749	1,8
Zona especial de conservación	4	16.742	0,3	69	388.226	88,6
Total	1.398	5.171.050	100	89	438.174	100

Fonte: Anuario Europarc-España del estado de los espacios naturales protegidos 2007

3.5.7.

Superficie protexida nas CC.AA. 2007

	Superficie autonómica		Superficie protexida				[1] / [2]
	[1]		terrestre [2]		mariña		
	(en ha.)	(%)	(en ha.)	(%)	(en ha.)	(%)	
Andalucía	8.726.800	17,3	1.643.532	31,8	53.282	21,3	18,8
Aragón	4.766.900	9,4	151.566	2,9	-	-	3,2
Asturias	1.056.500	2,1	227.114	4,4	-	-	21,5
Canarias	727.300	1,4	310.147	6,0	37.151	14,9	42,6
Cantabria	528.900	1,0	153.772	3,0	-	-	29,1
Castela e León	9.414.700	18,6	684.434	13,2	-	-	7,3
Castela-A Mancha	7.922.600	15,7	309.578	6,0	-	-	3,9
Cataluña	3.193.200	6,3	977.192	18,9	79.125	31,6	30,6
C. Valenciana	2.330.500	4,6	219.341	4,2	14.373	5,7	9,4
Extremadura	4.160.200	8,2	313.904	6,1	-	-	7,5
Galicia	2.943.400	5,8	349.440	6,8	40.139	16,1	11,9
Baleares	501.400	1,0	74.311	1,4	25.717	10,3	14,8
Madrid	802.790	1,6	110.523	2,1	-	-	13,8
Murcia	1.131.700	2,2	68.520	1,3	114	0,0	6,1
Navarra	1.042.100	2,1	89.985	1,7	-	-	8,6
País Vasco	736.100	1,5	102.235	2,0	183	0,1	13,9
A Ríoxa	503.400	1,0	166.485	3,2	-	-	33,1
Total	50.488.490	100	5.171.050	100	250.084	100	10,2

Fonte: Anuario Europarc-España del estado de los espacios naturales protegidos 2007

3.5.8.

Séguenlle en importancia, ao igual que en 2006, os lumes rexistrados por causas descoñecidas (15% dos lumes e o 6% da superficie total queimada) e os lumes por motivo de queimas agrícolas (3,3% dos lumes galegos e o 1,2% da superficie queimada).

● Os espazos naturais protexidos

A Lei 9/2001, de conservación da natureza, define aos espazos naturais protexidos como aqueles espazos que conteñan elementos ou sistemas naturais de particular valor, interese ou singularidade, tanto debidos á acción e evolución da natureza como derivados da actividade humana. A 31 de decembro de 2007, Galicia acolle ao 6,3% dos espazos protexidos declarados no conxunto do Estado e o 8,5% da superficie protexida. Os 89 espazos protexidos na comunidade autónoma galega abranguen unha superficie terrestre de 438.174 hectáreas, o que representa o 11,9% do territorio galego. A superficie mariña protexida elévase a 40.139 hectáreas, o 31% do total estatal (**cadros 3.5.7. e 3.5.8.**)

1.1.
1.2.
1.3.
1.4.
1.5.
1.6.
2.1.
2.2.
2.3.
3.1.
3.2.
3.3.
3.4.
3.5.
3.6.
4.1.
4.2.

Rede Natura 2000 nas CC.AA: Lugares de Importancia Comunitaria (LICs) e Zonas de Especial Protección para as Aves (ZEPA)

	LICs			ZEPAs		
	Nº	Superficie total		Nº	Superficie total	
		(en ha)	(% territorio)		(en ha)	(% territorio)
Andalucía	195	2.622.652	28,7	62	1.572.369	17,6
Aragón	156	1.039.303	21,8	45	840.182	17,6
Asturias	49	304.046	26,7	12	239.237	20,8
Baleares	124	201.913	18,7	50	122.154	14,2
Canarias	177	461.741	36,5	28	278.154	35,2
Cantabria	21	137.556	25,7	8	78.810	14,8
Castela-A Mancha	72	1.565.220	19,7	38	1.573.729	19,8
Castela e León	120	1.890.597	20,6	70	1.998.353	21,2
Cataluña	115	1.037.911	29,6	73	894.557	25,4
C. Valenciana	94	685.542	26,8	18	277.239	11,9
Extremadura	87	828.169	19,9	69	1.089.936	26,2
Galicia	59	371.868	11,6	14	72.881	2,0
Madrid	7	320.043	39,9	7	185.331	23,1
Murcia	50	347.633	14,8	22	205.029	16,9
Navarra	42	252.898	24,2	17	77.267	7,4
País Vasco	52	134.812	18,6	6	39.287	5,3
A Rioxa	6	167.611	33,3	5	165.950	32,9
Ceuta e Melilla	5	2.081	21,0	3	684	20,0
Total España	1.431	12.371.595	22,2	547	9.711.150	18,0

Fonte: Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino

3.5.9.

En Galicia foron declaradas ata o momento un total de 14 zonas de especial protección para as aves (ZEPAs), cunha extensión total de 72.881 hectáreas. Destas, 60.574 hectáreas corresponden á superficie terrestre (o 2% da superficie galega) e as restantes 12.037 hectáreas, á superficie mariña.

Asemade, a comunidade galega conta con 59 lugares de importancia comunitaria (LIC), que suman unha superficie total de 371.868 hectáreas, das que 27.513 ha corresponden a áreas mariñas. A súa extensión terrestre representa o 11,6% da superficie galega, moi por baixo da media estatal, que é do 22,2% (**cadro 3.5.9.**).

Cómpre salientar a existencia de cinco humidaes galegos incluídos na lista de sitios Ramsar (Complexo dunar de Corrubedo e lagoas de Carregal e Vixán; Rías de Ortigueira e Ladrado; Lagoa e areal de Valdoviño; Complexo intermareal Umia-O Grove, A Lanzada, punta Carreirón e lagoa Bodeira; e a Ría de Ribadeo), que suman case 8.000 hectáreas, o 4,5% da superficie total dos humidaes españois incluídos na devandita Lista.

Auga

A cantidade de auga para o abastecemento público urbano reduciuse en Galicia no ano 2006 (último ano dispoñible) un 2,3% en relación ao ano anterior, acadando os 229.631 miles de metros cúbicos (o 5,9% do total estatal). A perda de auga dispoñible nas redes de distribución reduciuse nun 2,6%, de tal xeito que nese ano perdeuse case un 20% da auga dispoñible (46.293 miles de metros cúbicos).

O volume de auga abastecida aos fogares galegos reduciuse en 2006 un 1,9%, situándose nos 152.756 miles de metros cúbicos, o 65% do consumo total. O consumo medio de auga nos fogares galegos, **cadro 3.5.11.**, foi de 159 litros por habitante e día (160 litros de media no Estado), o que a sitúa como a oitava comunidade co maior consumo medio tras Cantabria (201 litros/habitante/ano), a C. Valenciana (185), Asturias (184), Extremadura (183 litros), Andalucía (176 litros), e Castela-A Mancha e Murcia (166 litros).

No que respecta á recollida e tratamento de augas residuais nas diferentes Comunidades Autónomas, o **cadro 3.5.12.** indica que en 2006 recolléronse en Galicia 797.070 m³ de augas residuais por día, dos que foron tratados 679.221 m³. A porcentaxe de augas residuais tratadas sobre o total de recollidas é do 85,2% en Galicia, aproximadamente catro puntos por baixo da acadada no conxunto do Estado, o que a sitúa como a sexta comuni-

Abastecemento público urbano en Galicia e España 2005-06: distribución segundo grandes grupos de usuarios

	2005			2006		
	Galicia	España	(%)	Galicia	España	(%)
	<i>(en miles de m³)</i>			<i>(en miles de m³)</i>		
Volume augua controlada e distribuída para abastec. público	235.015	4.002.180	5,9	229.631	3.913.059	5,9
Sectores económicos	43.718	947.955	4,6	42.128	911.264	4,6
Fogares	152.756	2.673.564	5,7	160.223	2.615.751	6,1
Consumos municipais	21.327	298.069	7,2	498	327.559	0,2
Outros	17.214	82.592	20,8	10.782	58.485	18,4
Augua perdida na rede de distribución	47.549	871.022	5,5	46.293	784.798	5,9
	<i>(en miles de €)</i>			<i>(en miles de €)</i>		
Importe total da augua distribuída	109.598	2.678.425	4,1	115.060	2.775.147	4,1
Importe total de la inversión en los servicios de suministro	5.485	289.671	1,9	5.111	311.233	1,6

Fonte: INE, Encuesta sobre el suministro y tratamiento del agua

3.5.10.

Consumo medio de augua nos fogares 2005-06

	2005	2006	05/06
	<i>(en litros / habitante / día)</i>		<i>(%)</i>
Andalucía	195	176	-9,7
Aragón	153	150	-2,0
Asturias	180	184	2,2
Baleares	139	150	7,9
Canarias	145	141	-2,8
Cantabria	191	201	5,2
Castela e León	160	147	-8,1
Castela-A Mancha	174	166	-4,6
Cataluña	162	150	-7,4
Valenciana	171	185	8,2
Estremadura	173	183	5,8
Galicia	152	159	4,6
Madrid	159	149	-6,3
Murcia	162	166	2,5
Navarra	134	128	-4,5
País Vasco	140	129	-7,9
Rioxa, A	145	148	2,1
Ceuta e Melilla	139	140	0,7
España	166	160	-3,6

Fonte: INE, Encuesta sobre el suministro y tratamiento del agua

3.5.11.

Recollida e tratamento de augas residuais nas CC.AA. 2006: distribución segundo clase de indicador

	Aguas residuais		Volumen total auga reutilizada	Gastos invest. recollida e tratamiento augas residuais	Cotas saneamento e depuración
	Recollidas	Tratadas			
	<i>(en m³ / día)</i>		<i>(en miles de €)</i>		
Andalucía	2.080.305	1.767.317	124.125	48.087	244.127
Aragón	617.601	552.921	1.053	1.799	63.835
Asturias	346.717	327.610	7.928	509	34.405
Baleares, Illas	370.153	367.836	131.771	14.133	63.386
Canarias	376.898	297.054	166.195	7.823	47.493
Cantabria	299.554	283.538	3.442	-	14.217
Castela e León	1.711.162	1.588.593	13.845	1.625	96.834
Castela-A Mancha	495.754	488.963	16.349	1.435	57.160
Cataluña	2.093.805	1.993.776	106.259	8.054	142.007
C. Valenciana	1.776.667	1.334.458	634.499	-	217.599
Estremadura	309.886	282.573	3.253	2.124	27.920
Galicia	797.070	679.221	1.642	1.713	48.848
Madrid	2.295.755	2.213.367	41.696	54.076	192.405
Murcia	313.686	293.788	108.653	2.598	63.953
Navarra	370.735	348.483	-	22.129	37.331
País Vasco	788.237	657.062	143	36.986	79.472
Rioxa, A	277.420	245.362	75	10.185	15.639
Ceuta e Melilla	44.370	19.314	522	-	1.870
España	15.365.775	13.741.236	1.361.450	213.276	1.448.501

Fonte: INE, Encuesta sobre el suministro y tratamiento del agua

3.5.12.

Recollida de residuos domésticos e públicos 2004-05: distribución segundo tipo de residuo

	2004		2005		05/04	
	Residuos mezclados	Res. recollidos selectivamente	Residuos mezclados	Res. recollidos selectivamente	Residuos mezclados	Res. recollidos selectivamente
	(toneladas)				(%)	
Andalucía	3.964.509	1.423.154	3.971.183	1.264.250	0,2	-11,2
Aragón	722.497	258.918	604.292	208.734	-16,4	-19,4
Asturias	490.250	384.580	488.924	128.298	-0,3	-66,6
Baleares	653.534	122.510	616.766	246.749	-5,6	101,4
Canarias	1.162.450	312.549	1.169.504	278.882	0,6	-10,8
Cantabria	320.972	50.984	305.404	63.508	-4,9	24,6
Castela e León	1.056.966	821.846	1.210.143	872.520	14,5	6,2
Castela - A Mancha	957.783	119.237	945.058	203.944	-1,3	71,0
Cataluña	2.885.321	731.841	3.061.306	739.961	6,1	1,1
Comunidade Valenciana	2.427.975	399.808	2.199.421	483.672	-9,4	21,0
Extremadura	414.578	93.844	490.811	127.206	18,4	35,6
Galicia	999.445	407.844	1.082.235	340.841	8,3	-16,4
Madrid	3.155.308	528.549	3.239.910	770.809	2,7	45,8
Murcia	555.738	156.373	654.403	142.103	17,8	-9,1
Navarra	312.832	63.978	296.984	94.498	-5,1	47,7
País Vasco	952.375	465.146	1.068.437	396.928	12,2	-14,7
A Rioxa	109.484	28.602	153.588	35.920	40,3	25,6
Ceuta e Melilla	65.598	15.764	81.168	24.345	23,7	54,4
Total	21.207.615	6.385.527	21.639.537	6.423.168	2,0	0,6

Fonte: INE, Encuesta sobre recogida y tratamiento de residuos urbanos

3.5.13.

dade con menor ratio, tan só por diante de Ceuta e Melilla (43,5%), a C. Valenciana (75,1%), Canarias (78,8%), País Vasco (83,4%) e Andalucía (85%).

Galicia acolleu no ano 2006 o 5,2% das augas residuais recollidas e 4,9% das tratadas en España, mentres que o importe total dos gastos en investimento da recollida e tratamento de augas residuais tan só significa o 0,8% (1.713 miles de euros) do importe estatal. As cotas de saneamento e depuración ascenderon en Galicia a 48.848 miles de euros, o que representa o 3,4% das cotas en España

No que atinxe ao indicador da **calidade de augas de baño**, no ano 2007 habilitáronse un total de 529 zonas de baño (29 máis que no ano anterior), das que 460 son zonas de baño marítimas e 69, zonas de baño continentais. Asemade, compre indicar que 3 zonas foron declaradas non aptas para o baño (dúas en zonas marítimas) e 6 revogadas (4 en zonas marítimas).

Residuos sólidos

Ao longo do ano 2005 (último dato dispoñible) recolléronse en Galicia 1.423,1 miles de toneladas de **residuos urbanos** (selectivos e mesturados), o que representa un 5,07% do total estatal. Comparado co ano anterior, o **cadro 3.5.13.** indica un incremento do 1,12% no caso dos residuos urbanos recollidos en Galicia fronte á medra do 1,7% de media en España.

O volume de residuos mesturados descendeu en sete comunidades autónomas ao longo do ano 2005, acadando en Galicia 1.082.235 toneladas, un 8,3% máis que as recollidas no ano anterior (medra un 2% no conxunto do Estado). Pola contra, once CC.AA. experimentaron nese ano un incremento do volume de residuos urbanos recollidos selectivamente, mentres que en Galicia reduciuse nun 16,4%. Comparado co total estatal, Galicia recolleu o 5% dos residuos mesturados e o 5,3% dos recollidos selectivamente.

Atendendo ao tipo de residuo producido, o **cadro 3.5.14.** amosa que no caso dos residuos urbanos domésticos recolléronse en Galicia un total de 391 quilogramos por habitante, sendo de 26,9 quilogramos no caso dos envases mixtos e de 13,4 kg/hab. e 9,9 quilogramos por habitante, no do papel e cartón e do vidro. Segundo as estatísticas do INE, Galicia sitúase por riba da media estatal no caso dos envases mixtos.

Residuos urbanos producidos nas CC.AA. 2004-05: distribución segundo tipo de residuo producido

	2004				2005			
	Domésticos	Papel e cartón	Vidrio	Envases mixtos	Domésticos	Papel e cartón	Vidrio	Envases mixtos
	(Kg. / hab. / ano)				(Kg. / hab. / ano)			
Andalucía	532	11,0	7,4	70,3	498	11,0	7,5	24,9
Aragón	594	15,8	10,6	16,5	473	14,0	12,6	17,5
Asturias	462	22,8	7,9	7,0	454	23,6	8,7	7,0
Baleares	721	25,7	19,9	37,3	616	55,2	18,7	32,7
Canarias	638	14,5	10,1	57,8	586	30,3	9,1	32,3
Cantabria	595	14,8	11,3	27,5	538	19,0	12,4	18,0
Castela e León	430	10,0	9,1	19,8	480	10,5	11,8	18,8
Castela - A Mancha	535	12,6	9,4	32,2	489	12,0	7,3	21,5
Cataluña	444	21,2	14,9	43,5	429	21,5	15,1	11,0
C. Valenciana	567	13,0	11,5	19,4	458	11,9	10,9	16,5
Estremadura	391	8,3	4,7	50,6	452	8,7	4,7	43,8
Galicia	370	14,0	7,0	76,8	391	13,4	9,9	26,9
Madrid	566	20,3	9,4	23,6	539	18,6	8,3	22,8
Murcia	451	13,6	8,4	48,2	478	10,8	8,8	39,2
Navarra	554	26,0	17,5	57,1	493	30,3	18,9	46,6
País Vasco	456	38,9	16,2	133,2	501	38,6	19,3	49,9
A Ríoxa	388	21,2	18,4	33,0	501	22,7	18,2	27,2
Ceuta e Melilla	475	9,3	3,6	38,9	569	8,0	3,0	38,4
Total	491	16,3	10,2	45,2	484	17,9	10,9	23,3

Fonte: INE, Encuesta sobre recogida y tratamiento de residuos urbanos

3.5.14.

No concernente á xeración de residuos na industria galega, os **cadros 3.5.15. a 3.5.18.** reflicten que ao longo do ano 2005 (o derradeiro ano dispoñible) a industria xerou un total de 3.882,8 miles de toneladas, dos que o 82,9% (3.219,8 miles de toneladas), xeráronse nas industrias manufactureira, e un 10,9% (423,5 miles de toneladas) nas actividades da industria extractiva. No conxunto do Estado, as industrias extractivas xeraron o 47,9% dos residuos industriais, fronte ao 37,9% das industrias manufactureiras.

Dos 3.882,8 miles de toneladas de residuos xerados ao longo de 2005 (o 6,4% das toneladas recollidas de media en España), un total de 3.742,3 miles de toneladas teñen a consideración de non perigosos (o 6,4% dos residuos “non perigosos” do conxunto do Estado) e os restantes 140,5 miles de toneladas se clasifican como “perigosos” (o 6,3% dos residuos estatais). Comparado co ano anterior, e a diferenza do acontecido no conxunto do Estado, Galicia experimentou unha diminución tanto dos residuos perigosos como dos non perigosos: 18% e 3,1%, respectivamente.

Ao igual que no ano anterior, o maior volume de residuos non perigosos xerados corresponde aos residuos minerais e da construción, con 2.394 miles de toneladas (o 64% do total de residuos non perigosos en Galicia). Séguenlle en importancia, no que ao volume se refire, outros residuos químicos, con 483,3 miles de toneladas (o 13%). No caso dos residuos perigosos, salientan os residuos de procesos químicos, que en conxunto, xeraron un total de 48,7 miles de toneladas (o 34,6% dos residuos perigosos).

Agricultura ecolóxica

Este indicador pretende reflectir as produción ecolóxicas certificadas, e recolle aqueles sistemas de produción, transformación e comercialización de alimentos certificados como tais. Como indica o **cadro 3.5.19.**, no ano 2007 había en Galicia un total de 461 operadores en agricultura ecolóxica (2,3% do total estatal), dos que 408 son considerados como produtores (2,2% dos produtores en España).

A superficie destinada á agricultura ecolóxica medrou no último ano un 14,2%, situándose nas 10.986 hectáreas, o 1,1% do conxunto do Estado, dos que 1.348,8 hectáreas son cualificadas como en primeiro ano de prácticas, e 697,3 ha, como superficie en conversión. Ao igual que no conxunto do Estado, os “prados, pasteiros e forraxes” e o “bosque e recolección silvestre” son os aproveitamentos máis importantes e significan

- 1.1.
- 1.2.
- 1.3.
- 1.4.
- 1.5.
- 1.6.
- 2.1.
- 2.2.
- 2.3.
- 3.1.
- 3.2.
- 3.3.
- 3.4.
- 3.5.**
- 3.6.
- 4.1.
- 4.2.

Destino de residuos urbanos mesturados e recollidos selectivamente 2005: distribución segundo tipo de residuo

	Galicia			España			Xestionados por outra empresa	
	Total	Xestionados mesma empresa		Total	Xestionados mesma empresa			
		Tratamento	Verquido		Tratamento	Verquido		
	(en Tm)							
Residuos mezclados	1.082.235	502.002	430.915	149.318	22.013.650	7.405.753	7.559.853	7.048.044
R. domésticos mezclados y públicos similares	1.039.097	498.767	405.248	135.082	7.084.246	78.187	295.926	6.710.133
R. domésticos voluminosos mezclados	43.138	3.235	25.667	14.236	14.929.404	7.327.566	7.263.927	337.911
Residuos recollidos selectivamente	340.480	138.737	66.420	135.323	6.476.770	1.837.232	2.000.729	2.638.809
Aceites minerales usados (non inclúe os alimentario)	1.507	-	-	1.507	42.037	253	2.382	39.402
Medicamentos non utilizados	431	32	398	1	1.110	-	-	1.110
Residuos sanitarios e biolóxicos	3.535	-	-	3.535	285.019	9.836	10.122	265.061
Vidrio	27.280	600	-	26.680	80.604	51.709	3.129	35.766
Papel e cartón	37.188	1.227	-	35.961	485.952	78.198	217	407.537
Caucho (neumáticos)	6.502	-	-	6.502	801.010	237.064	1.499	562.447
Plásticos (agás embalaxes)	8.228	831	-	7.397	37.841	3.581	1.228	33.032
Madeira	6.853	644	1.124	5.085	263.655	16.529	13.530	233.596
Ropa e residuos téxtils	-	-	-	-	73.169	9.626	4.251	59.292
Vehículos desechados	-	-	-	-	3.777	2.119	-	1.658
Equipos eléctricos desechados (electrodomésticos.)	-	-	-	659	-	1.255	73	4.090
Residuos de pilas e acumuladores	-	-	-	-	7.201	454	-	11.500
Componentes de equipos electrónicos desechados	35.440	32.605	-	2.835	-	48	-	7.153
Residuos animais e vexetais	74.522	73.106	-	1.416	669.324	316.101	15.561	337.662
Envases mixtos e embalaxes mezclados	23.781	18.383	-	5.398	1.104.095	879.943	76.348	147.804
Residuos da construción e demolición	94.243	11.309	48.064	34.870	1.616.433	157.619	1.382.710	76.104
Outros	20.331	-	16.834	3.497	762.606	65.243	425.096	272.267
					204.306	8.894	53.962	141.450

Fonte: INE, Encuesta sobre recogida y tratamiento de residuos urbanos

**Residuos xerados nas industrias extractivas, manufactureiras e enerxéticas nas CC.AA. 2004-05:
distribución segundo tipo de perigosidade**

	2004		2005		05/04	
	Non perigosos	Perigosos	Non perigosos	Perigosos	Non perigosos	Perigosos
	(miles de toneladas)				(%)	
Andalucía	6.552,4	254,5	5.133.963,0	242.826,0	78.251,8	95.317,1
Aragón	4.793,0	71,1	6.182.840,0	76.487,0	128.896,2	107.411,6
Asturias	2.206,3	155,0	2.382.820,0	148.032,0	107.901,7	95.391,0
Baleares	28,9	4,3	66.205,0	4.268,0	228.650,6	98.105,2
Canarias	106,8	9,6	83.915,0	14.514,0	78.487,5	150.945,9
Cantabria	625,6	100,3	580.452,0	133.868,0	92.678,4	133.407,5
Castela e León	18.692,8	96,3	24.574.208,0	110.687,0	131.363,8	114.796,8
Castela - A Mancha	2.024,8	54,2	2.381.315,0	48.622,0	117.504,7	89.552,2
Cataluña	4.412,6	437,6	3.903.652,0	486.074,0	88.365,8	110.968,4
C. Valenciana	3.624,0	114,0	3.676.803,0	166.014,0	101.358,2	145.560,8
Extremadura	349,2	17,5	364.839,0	18.223,0	104.381,2	104.276,0
Galicia	4.565,7	145,0	3.742.303,0	140.548,0	81.865,5	96.837,0
Madrid	1.934,9	84,7	1.536.853,0	122.759,0	79.326,3	144.875,0
Murcia	973,6	41,8	419.290,0	56.073,0	42.966,2	134.036,3
Navarra	664,3	47,1	538.785,0	65.594,0	81.011,2	139.150,6
País Vasco	2.568,4	327,3	2.489.793,0	382.011,0	96.840,9	116.606,2
A Ríoxa	138,1	9,9	99.325,0	11.296,0	71.810,5	113.473,3
Total	54.261,5	1.970,4	58.157.361,0	2.227.896,0	107.079,9	112.970,4

Fonte: INE, Encuesta sobre generación de residuos en el sector industrial

3.5.16.

Residuos xerados en Galicia e España 2005: distribución segundo tipo de residuo

	Galicia		España	
	Non perigosos	Perigosos	Non perigosos	Perigosos
	(en toneladas)			
Residuos químicos (1)	164	7.419	34.333	631.846
Aceites usados	-	4.166	-	103.247
Residuos preparados químicos	2.084	3.114	184.455	190.438
Outros residuos químicos	483.364	48.711	2.017.639	615.095
Residuos sanitarios e biolóxicos	48	3.735	10.872	29.800
Residuos metálicos	153.981	6.910	2.487.996	87.844
Residuos de vidro	1.109	110	420.812	226
Residuos de papel e cartón	112.083	-	1.242.946	-
Residuos de caucho	246	-	43.298	-
Residuos de plástico	18.034	-	346.287	-
Residuos de madeira	142.967	-	861.648	6.173
Residuos téxtis	2.065	-	106.182	-
Residuos que conteñen PCB	-	69	-	1.912
Residuos desechados	163	248	4.885	13.996
Residuos animais e vexetais	67.316	-	2.510.025	-
Residuos correntes misturados	31.098	4.896	1.230.403	50.147
Lodos comúns	16.000	-	1.631.751	-
Residuos minerais e da construción (2)	2.394.003	44.018	34.945.631	191.373
Residuos da combustión	314.753	17.152	9.841.708	301.796
Residuos solidificados e vitrificados	2.823	-	236.489	4.001
Cantidade de residuos xerados	3.742.301	140.548	58.157.360	2.227.894

(1) non inclúe os aceites usados

(2) non inclúe os residuos da combustión

Fonte: INE, Encuesta sobre generación de residuos en el sector industrial

3.5.17.

- 1.1.
- 1.2.
- 1.3.
- 1.4.
- 1.5.
- 1.6.
- 2.1.
- 2.2.
- 2.3.
- 3.1.
- 3.2.
- 3.3.
- 3.4.
- 3.5.**
- 3.6.
- 4.1.
- 4.2.

Residuos xerados nas industrias extractivas, manufactureiras e enerxéticas en Galicia e España 2004-05: distribución segundo actividade económica e tipo de perigosidade

2004

	Galicia		España		Galicia/España	
	Non perigosos	Perigosos	Non perigosos	Perigosos	Non perigosos	Perigosos
	(toneladas)					
Industrias extractivas	241.999	363	21.765.592	12.765	1,1	2,8
Industria manufactureira	4.160.445	144.172	26.591.626	1.918.875	15,6	7,5
Productos alimenticios, bebidas e tabaco	-	-	5.977.890	106.822	-	-
Industrias do téxtil, da confección	-	-	219.011	6.916	-	-
Industria do coiro e do calzado	-	-	108.079	1.891	-	-
Industrias da madeira e cortiza	-	-	355.705	7.608	-	-
Industrias do papel, edición e artes gráficas	-	-	2.111.005	24.106	-	-
Refino do petróleo e trat. Residuos nucleares	-	-	61.360	50.632	-	-
Industria química	-	-	4.192.504	372.627	-	-
Industria de transformación do caucho e mat. Plásticas	-	-	245.060	20.477	-	-
Industrias doutros produtos minerais non metálicos	-	-	4.185.983	156.747	-	-
Metalurxia e outros produtos metálicos	-	-	7.220.914	931.395	-	-
Industria da construción de maquinaria e equipo mecán	-	-	238.315	43.358	-	-
Industria de material e equipo eléctrico, electrónico e ópt	-	-	161.474	42.660	-	-
Fabricación de material de transporte	-	-	1.238.123	140.296	-	-
Resto das actividades manufactureiras	-	-	276.203	13.340	-	-
Producción e distribución de enerxía eléctrica	163.259	453	5.904.244	38.721	2,8	1,2
Total	4.565.703	144.988	54.261.462	1.970.361	8,4	7,4

2005

	Galicia		España		Galicia/España	
	Non perigosos	Perigosos	Non perigosos	Perigosos	Non perigosos	Perigosos
	(toneladas)					
1.1. Industrias extractivas	423.327	200	28.951.691	6.626	1,5	3,0
1.2. Industria manufactureira	3.080.101	139.717	20.734.857	2.174.264	14,9	6,4
1.2.1. Productos alimenticios, bebidas e tabaco	-	-	4.287.456	77.427	-	-
1.2.2. Industrias do téxtil, da confección	-	-	158.288	10.741	-	-
1.2.3. Industria do coiro e do calzado	-	-	92.458	1.421	-	-
1.2.4. Industrias da madeira e cortiza	-	-	553.014	12.348	-	-
1.2.5. Industrias do papel, edición e artes gráficas	-	-	1.708.149	28.564	-	-
1.2.6. Refino do petróleo e trat. Residuos nucleares	-	-	45.918	52.230	-	-
1.2.7. Industria química	-	-	2.675.369	499.158	-	-
1.2.8. Industria de transformación do caucho e mat. Plásticas	-	-	299.568	23.089	-	-
1.2.9. Industrias doutros produtos minerais non metálicos	-	-	3.159.785	177.229	-	-
1.2.10. Metalurxia e outros produtos metálicos	-	-	5.024.291	1.008.972	-	-
1.2.11. Industria da construción de maquinaria e equipo mecán	-	-	273.943	65.177	-	-
1.2.12. Industria de material e equipo eléctrico, electrónico e ópt	-	-	152.162	65.879	-	-
1.2.13. Fabricación de material de transporte	-	-	1.088.328	139.519	-	-
1.2.14. Resto das actividades manufactureiras	-	-	216.126	12.516	-	-
1.6. Producción e distribución de enerxía eléctrica	238.875	631	8.470.810	47.025	2,8	1,3
Total	3.742.303	140.548	58.157.358	2.227.915	6,4	6,3

Fonte: INE, Encuesta sobre generación de residuos en el sector industrial

3.5.18.

Agricultura ecolóxica en Galicia e nas CC.AA. 2007

	Operadores	Superficie	Explotacións gandeiras	Cabezas gando/ colmenas	Act. Industriais	
					Prod. vexetal	Prod. animal
Andalucía	7.585	582.745,2	1.732	298.660	349	61
Aragón	876	70.229,3	14	4.840	151	9
Asturias	227	6.630,7	146	12.145	20	37
Baleares	468	19.284,8	260	8.476	47	28
Canarias	772	1.565,0	40	2.336	63	10
Cantabria	129	5.147,9	63	3.613	9	19
Castela-A Mancha	1.097	48.452,2	39	12.163	94	11
Castela e León	352	17.842,6	37	17.967	69	23
Cataluña	1.068	60.094,7	331	48.732	360	88
Estremadura	3.694	65.673,0	80	20.243	80	8
Galicia	461	10.985,7	145	30.966	36	28
A Coruña	86	883,6	22	4.165	8	7
Lugo	245	4.483,0	82	22.968	12	11
Ourense	67	5.382,2	31	2.875	6	6
Pontevedra	63	236,9	10	958	10	4
Madrid	114	4.918,2	15	2.688	52	18
Murcia	919	24.683,1	7	2.139	153	17
Navarra	652	28.378,5	35	6.206	86	10
Rioxa, A	291	8.560,8	15	4.440	61	10
País Vasco	203	1.061,7	62	6.202	42	13
C. Valenciana	1.263	32.069,5	32	10.252	305	19
España	20.171	988.322,7	3.053	492.068	1.977	409

Fonte: Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino

3.5.19.

case o 90% da superficie galega dedicada á agricultura ecolóxica, sendo esta porcentaxe do 62% en España.

A pesar de que o número de explotacións gandeiras en agricultura ecolóxica ascendeu ata as 145, sete máis que en 2006, no último ano rexistrouse un descenso do número de cabezas de gando/colmeas, que acadan as 30.966, un 13,6% menos que en 2006.

O número de actividades industriais sometidas a control ascendeu no último ano a 64, dos que 36 corresponden á produción vexetal y 28 á produción animal. Entre as primeiras salientan as actividades de panificación e pastas alimenticias e de manipulación e envasado de produtos hortifrutícolas frescos, mentres que no caso da produción animal, salientan os de matadoiros e salas de despece e o da leite, queixo e derivados lácteos.

Efectos da contaminación ambiental sobre a saúde

A importancia dun apartado dedicado aos efectos da contaminación ambiental radica en que esta é responsable de enfermidades coma as afeccións respiratorias ou a toxicidade relacionada coa calidade da auga.

Relacionado coas enfermidades provocadas pola contaminación atmosférica, cómpre facer referencia ao nivel de pole no aire, segundo causante de alerxias que afectan ao aparato respiratorio. Segundo os datos da Rede galega de aerobioloxía, en 2007 houbo un total de 105.361 grans de pole por metro cúbico de aire, sendo os captadores máis importantes, en canto ao volume de grans por metro cúbico, Ourense e Vigo, con 38.910 e 35.517 grans/m³, respectivamente. No que ás especies se refire, destacan pola súa presenza, as gramíneas, as estrugas, o piñeiro e o carballo.

Canto ás enfermidades de transmisión hídrica, os datos recollidos no **cadro 3.3.4.** [Enfermidades de declaración obrigatoria 2006–07] amosan que se mantén o número de casos de febre tifoidea e paratifoidea nos 2 casos por cada 1.000.000 habitantes, en tanto que descende esta taxa no caso de disentería bacilar, que se sitúa nun caso por millón de habitantes (tres casos no ano 2006). ■

- 1.1.
- 1.2.
- 1.3.
- 1.4.
- 1.5.
- 1.6.
- 2.1.
- 2.2.
- 2.3.
- 3.1.
- 3.2.
- 3.3.
- 3.4.
- 3.5.**
- 3.6.
- 4.1.
- 4.2.